

Kohtla-Järve Keskraamatukogu 2013.aastal

Elanike arv **39253**

Üldkasutatavate raamatukogude arv: 1, harukogude arv: 5, kokku: 6

1. Põhilised tegevussuunad

Raamatukogu põhiülesandeks on lugejate igakülgne kvaliteetne teenindamine, pidevalt uuenevate elektrooniliste teenuste tutvustamine, kirjanduse ning raamatukogu reklaamimine.

Tähtsamad sündmused 2013. a:

- Aasta alguses taastus meie töökoormus – peale kolme aastat kestnud osalist tööaega töötame täistööajaga. Kadus ära raamatukogude lisapuhkepäev. Raamatukoguteenuse kättesaadavus linnaelanikele paranes.
- Seoses täistööaja taastamisega saime tagasi endised palgad ja oli ka mõningane palgatõus
- Terve aasta üritusi siduvaks teemaks oli Kultuuripärandi aasta. Toimus hulgaliselt erinevaid ettevõtmisi nii lugejatele kui ka töötajatele. Aasta juhtmõtteks oli "Pärijata pole pärandit", millest johtuvalt korraldati üritusi ja kohtumisi lugejatele kõigis vanuseklassides.
- Aasta alguse mitmed ettevõtmised seoses tähtpäevaga "Eesti Vabariik – 95"
- Raamatukogude töötajatele toimus enesetäiendamiseks õppekursioon Kadrioru Kunstimuuseumi ja Mikkelki muuseumisse.
- Aasta lõpu muutis pingeliseks üleminek uuendatud raamatukogutarkvarale U3. Eelnevalt tuli raamatukoguhoidjatel uus programm omandada. Kahjuks tekib töös uue programmiga probleeme tänase päevani.
- Raamatukogu propageerimiseks nooremate lugejate seas leiab meid nüüd Facebookist.

2. Juhtimine

2.1 Raamatukogude tegevust reguleerivad dokumendid ja nõukogud:

2013.aastal uuendati raamatukogu põhimäärus, mis viidi vastavusse kehtivate nõetega.

Muud eeskirjad vastavad nõetele.

Raamatukogu tegevus on kajastatud linna arengukavas kultuurivaldkonna all ja leitav Kohtla-Järve linna koduleheküljelt.

2.2 Eelarve

	Seisuga	Seisuga	Muutus %
Põhieelarve	31.12.12. €	31.12.13 €	
Eelarve kokku	495488.-	611716.-	+ 23,46
Personalikulu	333372.-	431152.-	+ 29,33
Komplekteerimiskulu	79234.-	81854.-	+ 3,31
sh OV-lt	19280.-	19945.-	+ 3,45
sh riigilt	59954.-	60842.-	+ 1,48
Infotehnoloogiakulud	6519.-	6862.-	+ 5,26

Eelarve kasv oli 2013.a. märgatav. Praktiliselt kasvasid enam personalikulud - töötame alates 1. jaanuarist 2013 täiskoormusega ja toimus ka väike palgatõus võrreldes eelnevaga. Muude kulude tõus oli tagasihoidlik.

Projektitoetust saime Kultuuriministeeriumilt töötajate täiendkoolituseks 500 eurot, mis võimaldas töötajatel osaleda traditsioonilistel üleriigilistel koolitustel ja läbi viia suurema koolituse kohapeal, kus koolitajateks olid Rahvusraamatukogu spetsialistid ja osales korraga 21 töötajat meie raamatukogudest ja 1 töötaja Jõhvi raamatukogust.. See toetus oli meile eriti oluline selleks, et saime jätkata suuremate koolituste korraldamist kohapeal, mis on töötajatele kättesaadavam ja ka majanduslikult otstarbekam.

2.3 Struktuur

Raamatukogu struktuurimuudatusi ei toimunud. Lahtiolekuajad taastusid 2009.aasta tasemele. Kukuruse haruraamatukogu lahtiolekuajad vähenes kolmele päevale nädalas seoses elanike arvu vähenemisega linnaosas. Kahel päeval nädalas on töötaja hõivatud tööga keskraamatukogu lasteosakonnas.

Kohtla-Järve linna raamatukogude võrk on hetkel piisav ja raamatukoguteenused lugejatele kättesaadavad.

2.4 . Personali juhtimine ja areng

Septembris toimusid väikesed koosseisumuudatused – tegelik koosseis sai viidud vastavusse kinnitatud koosseisuga.

Komplekteerimis- ja töötlusosakonna juhataja kohalt lahkus pensionile staažikas töötaja Tiiu Hindriks. Alates 01.02.2013 asus osakonnajuhatajana tööle Maia Kovaltšuk.

2.4.1 Ülevaade täienduskoolitusest 2013

Raamatukogu nimi	Koolituste arv	Koolitustunde arv (koolituse pikkus)	Raamatukogu-hoidjate arv, kes osalesid täienduskoolitusel	Koolituseks kulutatud
Kohtla-Järve Keskraamatukogu	44	1161	49	995,10

Koolituse teema	Korraldaja	Osavõtjate arv
Teenuste turundamine ja suhtekorraldamine raamatukogus	Lastekirjanduskeskus	2
2013 – kultuuripärandiaasta. Kultuuriministeeriumi nõuniku Eino Pedaniku loeng ja raamatu „Kreutzwald Virumaa rahvarõivastest“ esitlus	Ida-Virumaa Rahvakultuurikeskus	2
A. Danilevski loeng „Esimene laine pagulaskirjanduses“	Põlevkivimuuseum	4
Tänapäeva Islandi kirjandus. Kadri Sikk	K-Järve KRK Lugemissaal	12
Teenuste turundamine ja suhtekorraldamine	Tallinna KRK	2

raamatukogus		
ERÜ Kõnekoosolek	RR	4
Emakeelepäev. Eesti sõnade eluloost	RR	3
Kuidas sõna jõuab	Jõhvi KRK	1
Komplekteerijate koolituspäev	Tartu Linnaraamatukogu	1
Põhja- ja Baltimaade kirjandusfoorum	RR	2
Algupärase lastekirjanduse päev	Tartu Linnaraamatukogu	4
Sport vene kujutavas kunstis	Põlevkivimuuseum	3
Esoteerilise kirjanduse lugemine, kas alateadlik usuline otsing?	Lääne-Virumaa KRK	4
Koolitajalt koolitajale	TÜ Viljandi Kultuuriakadeemia	2
Eesti nüüdiskirjanduse suundumused	TÜ Narva Kolledž	4
Õppesõit. Kadrioru Kunstimuuseum. Mikkel Muuseum. Tallinn	K-Järve KRK	43
TÕN-i teabepäev	K-Järve KRK Lugemissaal. ANDRAS	11
Raamatukoguhoidjate kongress	ERÜ, RR, Pärnu KRK	2
Oskuskeelepäev	RR	2
Maakonna raamatukoguhoidjate õppesõit Porunisse ja Alajõe raamatukokku	Jõhvi KRK	2
Seminar. Kuidas avastati põlevkivi	TTÜ Teadusseminarid. Kukuruse Polaarmõis	1
Lasteraamatukogu töötajate õpipäev	Lastekirjanduskeskus	4
Ida-Virumaa raamatukogutöötajate suveseminar. Alutaguse Seikluspark	Jõhvi KRK	2
Täiskasvanuhariduse foorum	Ida-Viru maavalitsus, Jõhvi	3
Suveseminar-laager	Sillamäe KRK	2
Raamatuküla päev „Sõna jõud“	Võtikvere raamatuküla	1
Puutöö traditsioonid metsakülades	Avinurme	5
X üleriigiline lasteraamatukoguhoidjate päev	Harju MK raamatukogu	4
„Õige aeg õppida rahatarkust“	K-Järve KRK lugemissaal ANDRAS	12
ERÜ vanaraamatu toimkonna ettekande päev. Vanaraamat uurimisobjektina.	RR	2
Kirjakunsti ABC	K-Järve KRK lugemissaal	11
„Õige aeg õppida rahatarkust“ vene k.	K-Järve KRK lugemissaal	10
Raamatukogupäevade avamine	Viljandi	4
Ida-Virumaa klienditeenindajate inspiratsioonikoolitus	Jõhvi Kontserdimaja	15
IVOL -i õppereis	Helsingi	3
„Raamatukogu kuvandi loomise meetodid ja vahendid	Narva KRK	9
Kogude- ja komplekteerimistoimkonna ühiseminar. ERÜ	Tartu Ülikooli raamatukogu	3

Täiskasvanuõppe seminar Narva-Jõesuus	ANDRAS	1
IX täiskasvanud õppijate foorum Tallinn. Kaval-Antsu talu	ANDRAS	2
Raamatukoguhoidjate koolituspäev K-Järve KRK lugemissaal	RR	21
Täiskasvanud õppijate foorum K-Järve KRK lugemissal	ANDRAS	14
Kirjandusfoorum „Paabeli raamatukogu teemal „Lugu luubi all“	Kirjanike Liit, RR	2
Teatrikunstnik ja ikoonimaalija Vladimir Anšoni näituse külastamine	Tallinna Vene Kunstimuuseum	5

Enesetäiendamiseks loevad töötajad ajakirja „Raamatukogu“, et kursis olla Eestis ja mujal maailmas raamatukogunduses toimuvaga. Osalemine erinevatel üritustel laiendab töötajate silmaringi. Töötajad osalesid üritustel Jõhvi Keskraamatukogus.

2.4.2 Raamatukogutöötajate avalikud esinemised

Raamatukogutöötajad on esinenud erinevates kohtades erinevate ettekannete, loengute ja koolitustega. Kohtla-Järve Keskraamatukogu töötajatest on käinud esinemas oma ettekannete, ülevaadete ja koolitusega Aime Aarmaa, Riina Suuban, Aita Männik, Marieta Rosman.

Riina Suuban:

- raamatu- ja roosipäevast ning Olev Remsu loomingust (Pensionäride päevakeskuses)
- raamatukogupäevadel esinejast Imbi Pajust ja Jaak Juskest ning nende loomingust (Pensionäride päevakeskuses)
- Vello Ederma osast Eesti iseseisvumises ja tema raamatu „Rakverelase ristteel“ tutvustamine (Kohtla ajalooringis)

TÕN-i teabepäeval esines venekeelse ettekandega Aime Aarmaa (teemal TÕN-i üritused Kohtla-Järve Keskraamatukogus), Täiskasvanud õppija foorumil esinesid Aita Männik ja Marieta Rosman (Täiskasvanud õppijate motivatsiooni muutumised õppeprotsessi käigus).

Ahtme haruraamatukogu töötajad käisid esinemas Ahtme pensionäride päevakeskuse üritustel. Teemadeks emakeelepäev, Jevgeni Jevtušenko, Nikolai Rubtsov, Umar Hajjam.

2.4.3 Maakonnaraamatukogu osa

Koolitustel osalemine toimub koordineeritult keskraamatukogu administratsiooni vahendusel. Koolitusvõimalustest teavitamine info kiiremaks edastamiseks toimub enamasti e-maili teel.

Kohtla-Järve Keskraamatukogu töötajad on osa võtnud maakonnaraamatukogu poolt korraldatavatest koolitustest. Nt. õpperieis Poruni ürgorgu, Alajõe raamatukogusse ja Vasknarva kloostriisse, koolituspäevad Alutaguse seikluspargis, Võtikvere raamatuküla päev „Sõna jõud“.

2.4.4 Erialahariduse omandamine

Erialaõppes ei õpi hetkel keegi.

2.4.5 Töötajate tunnustamine

- EV Kultuuriministeeriumi tänukirja sai Tiiu Hindriks

- Kohtla-Järve Linnavalitsuse tänukirja said KRK laenutusosakonna töötaja Anastassia Leppik ja lugemissaali bibliograaf Elena Kolobashkina

2.5.1 Haldustegevuse üldiseloostus. Raamatukogu ruumid ja asukoht

Suuremad või väiksemad remondivajadused on endiselt kõigis raamatukogudes. Keskraamatukogu peamaja ootab juba aastaid uue raamatukogu valmimist, milles oleksid koos nii laenutusosakond, lugemissaal ja lasteosakond. 2012. aastal sai keskraamatukogu lasteosakond juurde hoone teise korruse, seega hetkel on raamatukogu üldpind koos esimese korrusega pisut rohkem kui 700 m². Osakond sai endale juurde mitu ürituste ruumi, muinasjututoa, näituste toa. Kahjuks maja täielikuks renoveerimiseks raha ei leitud. 2014.a. on planeeritud renoveerimistööde jätkamine – laenutustsooni remont ja valgustuse kaasajastamine esimesel korrusel.

2.6 Raamatukogu arendustegevused

Suurimaks arendustegevuseks oli üleminek U3-le, mis nõudis põhjalikku ümberõpet meie töötajatelt. Peaspetsialist Margit Aavere oli vedavaks jõuks selles raskes protsessis.

Jätkub kodulehekülje uuendamine, mis jäi soiku seoses üleminekuga uuele tarkvaraprogrammile laenutuses.

2.7 Raamatukogude koostöö

Aruandlusaastal tegi raamatukogu koostööd järgmiste organisatsioonidega:

- Eesti Kirjanike Liit
- Eesti Hoiuraamatukogu
- Eesti Lastekirjandusekeskus
- Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis
- Soome Instituut
- Eesti Riigiarhiiv
- Eesti Loodusmuuseum
- ANDRAS
- Klubi „Rodnik“ (Roerichi Selts)
- Jõhvi ja Lääne-Virumaa Keskraamatukogu
- Kohtla-Järve Kultuurikeskus, Oru Klubi, Sompa Klubi
- Kohtla Ajalooring
- Ida-Virumaa Kodu-uurijate Selts
- Kohtla-Järve Kunstide Kool
- Kohtla-Järve ja Ahtme pensionäride Ühendused
- Kohtla-Järve, Ahtme, Puru ja Sompa koolid ja lasteaiad
- Viru vangla
- Ajalehed „Põhjarannik“ ja „Infopress“
- Kukruse Polaarmõis
- OÜ „Urania“

3. Kogud

3.1 Komplekteerimise aluseks on rahvusliku kirjavara soetamine ja lugejate huvid ning vajadused. Lähtutakse kvaliteedist ning arvestatakse kohalikke vajadusi ja olusid. Komplekteerimisel arvestame seda, et keskraamatukogus ja harukogudes on väga suur osa lugejatest vene keele ja kultuuri taustaga. Kohtla-Järve

keskraamatukogu komplekteerimisosakonna vahendusel täiendati viie haruraamatukogu ja kolme osakonna raamatuvarasid.

3.1.1 Süsteemi raamatute üldarv on 01.01.2014 seisuga 444 899 eks. Aasta jooksul saadi juurde 8480 eks. Eesti keeles 3449, vene keeles 5006 ja võõrkeeles 25 eks. Kirjandust osteti 7254 eks., muul moel saadi 1226 eks. Nendest annetuste osakaal moodustas 11,73%. Raamatuid kinkisid ja annetasid lugejad, erinevad organisatsioonid ning asutused. Ülejäänud 30 eks. on saadud asendamise ja üleandmise teel. Süsteemis kustutati kirjandust 5456 eksemplari. Põhilised eestikeelse raamatu tarnijad on Rahva Raamat AS, Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Bestkaup OÜ, OÜ Teek, Apollo Holding; kirjastused AS Varrak, Äripäeva Kirjastus AS. Venemaa raamatute tarnijateks on Lomelius OÜ, Sinonim OÜ, Meie Raamat OÜ, Rahva Raamat AS. Rahva Raamatul on väga soodsad, head ja sisukad venekeelse kirjanduse pakkumised, aga kahjuks on tarneaeg väga pikk. Raamatud saame kätte posti teel või toovad firmad ise tellitud kauba kohale. Kirjastusest Teek toome raamatud kohale oma transpordiga. Kasutasime ka järelkomplekteerimist raamatupoodide sooduspakkumiste ajal. Järelkomplekteerimine toimub Eesti Hoiuraamatukogu, hulгимүүгифirmade või kirjastuste kaudu. Raamatute hinnad on tõusnud, eriti eestikeelse kirjanduse osas. Haruraamatukogudel ja keskkogu osakondadel on võimalus tellida kirjandust kirjastuste (eestikeelne kirjandus) ja tarnijate (venekeelne kirjandus) pakkumisnimekirjade alusel. Nii haruraamatukogudel kui ka osakondadel on alati võimalus anda edasi oma soove teema või konkreetse väljaande kohta, mida püütakse ka täita. Seda võimalust kasutatakse aktiivselt kõikide kogude poolt, eriti keskkogu ning tema lasteosakonna ja Ahtme HRK poolt. E-raamatuid ei ole me veel komplekteerinud.

3.1.2 Ajakirju telliti kogu süsteemile 265 komplekti ja 151 nimetust. Eesti keeles 114, vene keeles 149, võõrkeeles 2 komplekti. Nimetusi telliti eesti keeles 54, vene keeles 95 ja võõrkeeles 2. Ajalehti kokku 98 komplekti ja 33 nimetust: eestikeelseid vastavalt 43 ja 14 ning venekeelseid 55 ja 19. Kustutati 691 komplekti. Ajakirjandust tellisime Eesti Posti, OÜ Edusamm-Posti (venekeelsed), AS Lehepunkti (venekeelsed), KE Ajakirjanduse OÜ (võõrkeelsed) ja erinevate toimetuste kaudu.

3.1.3 Auviseid on arvel 01.01.2014a. 4749 eksemplari, sh. ka annetusena saadud teavikud, mida oli 9 eksemplari.

4. Raamatukoguteenused

Protsentuaalselt moodustusid suuremad lugejagrupid järgmiselt:

töötajad – 32,1%

põhikooliõpilased – 23,9%

pensionärid – 15,5%

kodused, töötud – 14%

Suurenenud on ka koduteenindus eakatele lugejatele. Koduteenindust pakuvad keskraamatukogu (3 inimesele laenutati aasta jooksu 43 teavikut), Sompa ja Kukuruse haruraamatukogud.

Üks Keskraamatukogu noor lugeja tegeleb eesti autorite tõlkimisega vene keelde. Oma valiku, millist kirjandust tõlkida, teeb ta raamatukogutöötajate soovitusel. 2013. aastal ilmus tema tõlgituna kaks lugu ajakirjas „Võšgorod“ ja üks kogumikus „Казус пристального взгляда: эстонская новелла 2000-2012...»

Tundub, et eestikeelne lugeja eelistab rohkem eesti autoreid, vene lugeja aga vene kirjanikke. Kui eestikeelsete laenutuste TOP-is on erinevatel aastatel erinevad autorid, siis venekeelsetes korduvad aastast aastasse ühed ja samad.

Eestikeelsetest raamatutest olid populaarsemad:

E. Hion „Valdo Pant – aastaid hiljem“

S. Oksanen „Kui tuvid kadusid“

M. Lembe „Segased seigad“

E.L. James „Viiskümmend halli varjundit“

E. Tohvri „Mere taga“

E. Tohvri „Kaamos“

H. Kiik „Legend Helmi Puur“

M. Matvere „Meri ja kuked“

A. Kull „Vabrik“

M. Saarna „Jää mu juurde“

Venekeelsed enimlaenutatud raamatud:

Устинова, Т. «На одном дыхании!»

Вильмонт, Е. «Трепетный трепач»

Бушков, А. «Черное солнце»

Маринина, А. «Личные мотивы»

Колычев, В. «Хозяин города»

Стальнухин, М. «Самоучитель эстонского языка, или Скорая...»

Kuna teaviku eksemplaarsus on jäänud väiksemaks ja igasse harukogusse ei tellita kõiki nimetusi, siis sellest tingitult kasvab iga aastaga süsteemisisenelaenus (SSL). Kui eelmisel aastal oli see 237, siis sellel aastal oli 295 laenutust (2011 aastal oli 190). Põhiline teavikute vahetus käis Ahtme ja Puru haruraamatukogudega. Ahtmesse saadeti 136 teavikut ja ise tellisime 50; Puru haruraamatukogu soovis keskkogust 82 ning keskkogu sai neilt 19 teavikut. Ka teiste harukogudega toimus tihe koostöö. SSL-i koguarvust moodustas 44 eestikeelset ja 251 venekeelset raamatut. Teemade järgi oli enamus ilukirjandus, aga ka psühholoogia, ajalugu, esoteerika, keeleteadus, pedagoogika.

4.1 Avaliku teabe kättesaadavaks tegemine (AIP-i kasutamine)

Kohtla-Järve Keskraamatukogul ja haruraamatukogudel on kokku 61 arvutit, neist lugejate kasutuses avaliku teabe kättesaamiseks 18. AIP -i teenused on tasuta ja kättesaadavad kõigile soovijatele. WiFi võrgu kasutamisevõimalus on Keskraamatukogu lugemissaalis ning Ahtme haruraamatukogus. AIP punkte on kokku süsteemis kaks – Keskraamatukogu lugemissaalis ja Ahtme haruraamatukogus. Ahtme haruraamatukogus oli aastal 2482 ning keskraamatukogu lugemissaalis 6079 AIP külastust.

4.2 Raamatukogu kasutamine

Kohtla-Järve raamatukogude süsteemi lugejad ja külastused:

Lug-d 2012	Lug-d 2013	Muutus (+-)	Külast-d 2012	Külast-d 2013	Muutus (+-)	Virtuaal külast. 2012	Virtuaalk ülast. 2013	Muutus (+-)
7580	7467	-113	125338	132845	+7507	4439	5294	+855

Raamatukogude laenutused:

Raamatukogu	Laenutused 2012	Laenutused 2013	Muutus (+-)
Keskraamatukogu	199504	199586	+82
Ahtme HRK	80306	78059	-2247
Kukruse HRK	5600	5333	-567
Oru HRK	7943	8087	+144
Puru HRK	37063	37650	+587
Sompa HRK	16142	14058	-2084
Kokku süsteemis	346558	342773	-3785

Kokkuvõttes on laenutused endiselt miinuspoole peal. Kuna 2013. aastast töötame jälle täiskoormusega, siis on laenutuste arv üldiselt tõusnud ja „miinused“ jäänud väiksemaks kui eelmisel aastal. Suurim miinus oli Sompa haruraamatukogus seoses ainukese töötaja pikaajalise töövõimetusega. Kukruse haruraamatukogus vähenes raamatukogu tööaeg neljalt päevalt nädalas kolmele päevale. Tõusnud on laenutuste hulk keskraamatukogus, Oru ja Puru haruraamatukogudes. Viimasena nimetatud raamatukogu laenutuste tõus on kindlasti tingitud tema väga soodsast asukohast – koolimaja. Hea meel on selle üle, et süsteemi laste laenutuste ja lastest lugejate arv on „plussis“. Suurenenud on ka üldine külastuste arv.

RVL laenutusi oli kokku 30. Ise tellisime enamasti Jõhvi Keskraamatukogust. Lääne-Virumaa ja Pärnu keskkogud soovisid meilt eelkõige venekeelset kirjandust.

Kuna raamatukogu koduleht on hetkel uuendamisel, siis vanale hetkel suuremaid täiendusi ei tehta. Koostööd tehakse mitmete mäluasutustega (Vt. p. 2.7)

4.3 Lasteteenindus:

Lasteteenindusega tegelevad süsteemis kõik raamatukogud. Kohalikul tasandil jätkus koostöö traditsiooniliselt linna koolide ja lasteaedadega. Tehti koostööd ka lapsi teenindavate KRK harukogudega ja Jõhvi Lasteraamatukoguga. Sompa HRK jätkas koostööd klubi lastehoiuga. Vabariiklikul tasandil toimus koostöö Eesti Lastekirjanduse Keskusega.

Kuna taastati raamatukogu tööpäevade arv (6 päeva), siis sellest tingitud on ka positiivsed muutused lasteteeninduse põhinäitajates. Näitajad on tõusnud pea kõikides lastega tegelevates raamatukogudes. Keskraamatukogu lasteosakonna laienemine soodustas seda veelgi. Seda näitasid kohallaenutuste ja lugemisnurga külastuste arvu suurenemine, mille kohta peetakse igapäevast eraldi arvestust. Puru HRK jätkab tööd lastega tänu oma väga heale asukohale koolimajas. Suureks puuduseks on selle raamatukogu väga väikesed ruumid.

Lugejad ja külastused (lapsed) Kohtla-Järve Keskraamatukogu süsteemis (lugejate ja külastuste andmebaas on URRAMis kogu süsteemi peale ühine):

Lugejad 2012	Lugejad 2013	Muutus (+-)	Külastused 2012	Külastused 2013	Muutus (+-)
2059	2140	+81	28209	32224	+4015

Laenutused lastele:

Raamatukogu	Laenutused lastele 2012	Laenutused lastele 2013	Muutus (+-)
Keskraamatukogu	23624	26048	+2424

Ahtme HRK	10491	9652	-839
Kukruse HRK	248	206	-42
Oru HRK	345	531	+186
Puru HRK	148	395	+247
Sompa HRK	550	664	+114
Kohtla-Järve raamatukogud kokku	35406	37496	+2090

Lastele laenutatud teavikute osa moodustas 88,05% Keskraamatukogu lasteosakonna üldisest laenutuste arvust. Põhiliselt loeti ilukirjandust – 73,8% üldisest laenutusest, kusjuures kojulaenutustes oli see 45,2% ja kohallalenutustes 28%. Enamasti loeti programmikirjandust sellistelt autoritelt nagu J. Rannap, J. Krüss, G. Durrell, M. Metsanurk, L. Lilleste jt. Kuna KRK lasteosakonnas tegeletakse väga aktiivselt koolieelikutega, oli huvitav vaadata, mida eelistasid nemad. Nende lemmikautoriteks olid J. Põldmaa, T. Egner, R. Scarry, Barbie-raamatud. Väga populaarsed olid kohallaenutusest jätkuvalt ruumilised- ja šabloonraamatud, mänguraamatud, raamatud loodusest ja loomadest, eakohased terviseraamatud, mida sageli vaadati koos ema või isaga.

Kõikides raamatukogudes, kes teenindavad ka lapsi, korraldati raamatukogutunde, kirjandushommikuid, ülevaateid kirjandusest, ettelugemisi. Märnatavalt on tõusunud KRK lasteosakonna kasutajakoolituste ja nendes osalejate arv:

Rühmakoolituste arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
9	26	162	442	32	51	32	51

Enamik raamatunäitusi ja väljapanekuid korraldati raamatukogus. Raamatukoguüritusi korraldati kõige erinevatel teemadel, et olla lugejatele abiks nende õppetöös, koolivälises elus ning mis avardaksid ühtlasi ka nende üldist silmaringi. Nii tähistati kirjanike, kunstnike, tuntud kultuuri- ja ühiskonnategelaste jt. juubeli- ja sünniaastapäevi, kultuuripärandiaastat, rahvakalendri tähtpäevi, lasteraamatupäeva ning viidi läbi raamatukogupäevad.

Rida üritusi viidi raamatukogu poolt läbi lähtudes koolide ja lasteaedade konkreetsetest soovidest. Suurimaks selliseks oli Eno Raua 85. sünniaastapäeva tähistamine, mis oli algklasside aineseksiooni poolt kuulutatud ülelinnaliseks ürituseks Kohtla-Järve koolides. Seoses sellega tutvustasid Keskraamatukogu lasteosakonna töötajad õpilasi põhjalikult kirjaniku elu ja loominguga. Kokku esineti 13 -le klassile (231 õpilast).

Kokku organiseeriti ja viidi läbi keskkogu lasteosakonnas 89 üritust, milles osales 2013 osavõtjat. Üritused viidi põhiliselt läbi 1.-9. kl. õpilastele ja koolieelikutele. Ahtme haruraamatukogus organiseeriti 15 üritust, millest võttis osa 828 osavõtjat.

Raamatuüritustest ja näitustest võib välja tuua järgmised:

KRK lasteosakond – traditsiooniliselt viidi läbi perepäev kodustele koolieelikutele ja nende vanematele, kus tegevust jätkus nii lastele kui lastevanematele. Esinesid raamatukogutöötajad, kogemusi jagasid lastevanemad ja vanavanemad. Laste esituses kuulati luuletusi, laste poolt oli ka muusikaline tervitus. Sõbrapäeva tähistamiseks organiseeris lasteraamatukogu Järve Gümnaasiumi 5.kl. õpilatele lühijutustuse „Lugu tõelisest sõbrast“ konkursi.

Teemahommikutest olid huvitavamad:

- „Oh seda nõia elu!“
- „Kivil istub väike konn“
- „Oh seda siili, siilivenda!“
- „Aabitsakukel külas“

Tõsisemaks ürituseks oli lasteaia „Buratino“ soovil kirjandushommik Kalevipojast „Vendadest see kõige vägevam“. Raamatukogu aitab sisustada ka laste koolivaheaega. Nii korraldati sel perioodil „Meistrite tuba“, kus vastavalt kevadkoolivaheaeg oli pühendatud lihavõttepühadele, suvevaheaeg suviste tegemisele ning loodusele, sügisel meisterdati kastanitest, tõrudest ja puulehtedest loomi, talvevaheajal aga loeti jõulujutte ja -luuletusi, kuulati jõulumuusikat, valmistati kaarte ning kuuseheiteid. Järve Gümnaasiumis kohtuti lastekirjanik-psühholoogi Tiina Kilksoniga.

Näitustest olid huvitavamad:

„Mõistlik, tõsine ja tark“ (maoaasta), „Vana raamat uue kuues“, „Teismelised detektiivid“, „Lugusid ja meenutusi meie esivanematelt“, Kaunid eesti rahvarõivad sõnas ja pildis“ jpt.

Ahtme HRK-s toimus koolilaste joonistuste näitus „Eno Raua värviline maailm“, lasteaialastele korraldati viktoriin „Eesti ja vene muinasjutud“, samal teemal ka joonistuste ja käsitöönäitus. Jätkus põhikooliealiste laste kirjandusliku kohviku tegevus. Toimusid üritused Sergei Mihhalkovi 100. sünniaastapäevaks: vestlus ja luuletuste esitamise konkurss. Näitustest: „3 Мая — День Солнца“, „Kiiremini! Kõrgemale! Kaugemale! Pilt spordi teemale lastekirjanduses“ jt.

Oru HRK - lasteaialastele toimus ekskurisioon raamatukokku, milles osales 21 last.

Sompa HRK - toimus koostöö Sompa klubi lastehoiuga. Mängitakse koos lastega, korra kvartalis loeti ette raamatuid, jms. Korraldati viktoriin lastele Eno Raud 85 - „10 вопросов о Сипсике“. Näitused: „Sipsik, Naksitrallid ja teised“, „Lõbusad luuleraamatud“ jt.

Kukruse HRK – toimusid ettelugemisepäevad (Eno Raud 85) ja teemahommikud: „Oh ajad, oh kombed, „Külas raamatukoguhoidjal“. Näitused: „Väikesele kokale“, Mitmevärviline maailm“ jt.

Puru HRK – Lasteaiale „Kakuke“ tutvumisekskursioon „Tutvume raamatukoguga“; vestlusringid lastele „Räägime loodusest“, „Me armastame muinasjutte“. Näitused: „Suvepuhkus!“, „Учись видеть прекрасное“ jt.

4.4 Raamatukogu kultuurikeskusena

Raamatukogu nimi	Näitused/virtuaalnäitused, väljapanekud	Üritused	Üritustel osalenute arv
Keskraamatukogu	252	105	2619
Ahtme HRK	135	34	1130
Puru HRK	11	8	63
Oru HRK	13	5	39
Sompa HRK	49	10	62
Kukruse HRK	21	4	14
KRK süsteem kokku	481	166	3927

Kõikides raamatukogudes korraldatakse teemakohaseid (tähtpäevad, juubelid, pühad) näitusi ja väljapanekuid. Suur osa näitustest oli seotud kultuuriinimeste

sünniaastapäevadega. Möödunud aasta oli Kultuuripärandi aasta, mille juhtmõtteks oli „Pärijata pole pärandit“. Näituste ja üritustega püüdsime külastajatele tutvustada kultuuripärandit ja selle säilitamise vajadust. Samas oli ka Eesti Vabariigi juubeliaasta – 95. Sellest lähtusid kõik meie raamatukogud ka ürituste ja näituste korraldamisel.

Kultuuripärandi aasta huvitavamad näitused:

- Eesti muistenditest, mõistatustest, pajatustest oli emakeelepäevaks „Keel ja rahva vaimne pärimus“
- eestlaste kodude ehituskunstist „Inimese loodud pisimaailm“
- „Looduses minevikku otsimas“, põlispuudest, kultusekividest, kalmetest
- „Meite mustrite kasutamine tänapäeva moes“
- „Vana foto - kultuuripärandi säilitaja ja vahendaja“
- „Eesti aja joonel“

Vabariigi juubeliks pühendatud näitused:

- „Vaba riigi pöördepunktid“
- „Kaks aastakümnet – rõõme ja varje“
- „Uus algus – suvi 1988“
- „Eestimaa laul – 25“

jt.

Teisi huvitavaid raamatunäituseid:

- „Kirjanik alustab sealt, kust ajaloolane lõpetab“ (KRK)
- «Аптека природы» (Oru HRK)
- „Ideed ja huvitavad leiud – käsitöö“ (KRK)
- „Elu teise poole mured ja rõõmud“ (Kukruse HRK)
- „Jooga – keha, hing, vaim“ (KRK)
- „Neid tasub lugeda. Kodupaiga mälestused“ (KRK)
- „Härmas oks Põhjala talveõhtus“ (KRK)
- „Raamaturõõm ümber maailma“ (Sompa HRK)

Sünnipäevadeks ja sünniaastapäevadeks:

- „Nüüd õitsvad kodus valged ristikheinad...“

Mõeldes Ernst Ennole (Ahtme HRK)

- „Siberi külaidüll ja Pjotr Proskurin 85 (KRK)
- „Raimond Valgre 100“ (Ahtme HRK)
- „Символ Швеции — Сельма Лагерлеф“, (KRK)
- «Веселый писатель — Н. Носов» (Oru HRK)
- „Eesti muld ja eesti süda“ L.Koidula 170 (Sompa HRK)
- „Kirjanduse hea haldjas“ L. Hainsalu 75 (Sompa HRK)

Pidevalt täiendatakse järgmisi püsinäitusi Keskraamatukogu laenutusosakonnas:

„Kaasaegne eesti kirjandus“, „Neid tasub lugeda“ ja keskraamatukogu lugemissaalis „Mitmepalgeline Ida-Virumaa“.

Raamatunäitusi korraldatakse ka väljaspool raamatukogu:

- projekti „Rahvamajad 24 tundi“ jaoks koostati raamatunäitus idavirulastest „Meie tuntud inimesed“. Näitusel olid trükised kohalikest kuulsatest tegijatest ja samuti rahvamajadest. Näitus oli üleval Kohtla-Järve Kultuurikeskuse Vahtra osakonnas 25.10. - 10.11.

- 7.11. - 15.12. oli Kukruse Polaarmõisas KRK laenutusosakonna raamatutest näitus „Põhjamaad – poeetiliselt Põhjala“

Raamatunäitustega täiendati KRK lugemissaali konverentsisaalis toimunud kohtumisi ja kirjandusõhtuid:

- Ene Hioni raamatu „Valdo Pant – aastaid hiljem“ esitlus. Esinesid raamatu autor ja ringhäälingu projektijuht Tiit Kimmel, samuti Valdo Pandi õpilased.
- Venekeelne kirjandus Eestis. Külaliseks oli Andrei Ivanov.
- Kohtumine kirjaniku ja rännumees Olev Remsuga.
- Eesti raamatu päeval kohtuti kirjaniku ja filmirežissööri Imbi Pajuga
- „Eesti Vabariigi sünd vanadel fotodel“ - ajaloolane ja poliitik Jaak Juske rääkis ja näitas vanu fotosid
- Külas käis ajaloolane ja ühiskonnategelane David Vseviiov
- Kohtuti kirjaniku, ajakirjaniku ja poliitiku Juku Kalle Raidiga
- Põhjamaade raamatukogunädalal „Talv Põhjalas“ luges Marieta Rosman katkendeid Terjei Vesaasi raamatust „Jääloss“

Ahtme HRK-s käisid lugejad kohtumas rännumees Marko Kalduriga. Kohtuti kohalike kirjanike Aivar Lembitu ja Mehis Kärboga.

KRK lugemissaali konverentsisaalis oli üleval 9 suuremat näitus, millest meeldejäädavamad olid:

- Riigiarhiivi rändnäitus „Karm kevad“, mis oli pühendatud märtsiküüditamise mälestuspäevale
- Loodusmuuseumi fotonäitus „Vereta jaht 2010“
- Fotonäitus „Raamatukoguhoidja – fotomodell“

Näituste avamisel on esinenud ka Kohtla-Järve Kunstide Kooli õpilased. Nii avati pärimusaastale pühendatud Endla Lipu käsitöönäitus „Taimsed taised“. Kunstide Koolist esines rahavapilliantsambel. Muusikakooli õpilased esinesid ka Advendikontserdil ja maalinäituse avamisel.

Ahtme haruraamatukogus jätkuvad igakuised lugemised „Reede raamatuga“, tegutseb kirjandusklubi „Tõruke“ ning lastele kirjanduskohvik „Бродячий щенок“.

Venekeelsete lugejate osalemine eesti keeles toimuvatel üritustel ja eestikeelse kirjanduse laenutamine rikastab kultuuri mitmekesisust ja soodustab lõimumist.

4.5 Raamatukogu koolituskeskusena

Kasutajakoolitused arvuliselt:

Raamatukogu	Rühmakoolit. arv		Osalejate arv		Individaalkoolit. arv		Osalejate arv	
	2012	2013	2012	2013	2012	2013	2012	2013
Keskraamatukogu	15	31	237	521	83	90	111	96
Ahtme HRK	7	10	112	168	443	482	443	482
Puru HRK	4	0	46	0	12	9	12	9
Oru HRK	0	0	0	0	7	5	7	5
Kukruse HRK	0	0	0	0	24	4	8	6
Sompa HRK	0	0	0	0	0	0	0	0
KRK süsteem kokku	26	41	395	689	569	590	581	598

Lugejakoolitusi viiakse läbi vastavalt vajadusele. KRK lugemissaalis tutvustati andmebaaside (URRAM, ESTER, ISE, DIGAR jt.) kasutamist. Internetipunkti abistab konsultant Interneti ja arvuti-programmide kasutamisel. Sageli tuleb näidata ja õpetada külastajatele Riigi Teataja andmebaasi kasutamist, ning aidata seaduste otsimisel. Otsingute tegemisel vajavad eriti abi vanemad inimesed. Palju küsimusi oli kohalike valimiste ajal, kus inimesed otsisid kuidas ja kust leida vajalikku infot. Viiakse läbi nii individuaal- kui ka rühmakoolitusi. Rühmakoolitusi korraldatakse kooliõpilastele. Keskraamatukogu laenutusosakonnas korraldati Vene Gümnaasiumi 9. ja 11. klassile infotund „Urramist“, raamatukogu ajaloost, kasutamisevõimalustest. Kahel koolitusel osales kokku 30 õpilast. Lugemissaalis viidi läbi koolitus 7. klassi õpilastele teemal „Renessans ja humanism“.

Üldiselt võib öelda, et koolituste ja koolitustundide arv on suurenenud. Eriti märgatav on see lasteosakonnas (vt. p. 4.3)

4.6 Raamatukoguteenuse turundus (tutvustamine)

Raamatukogu ja raamatuürituste reklaamiks kasutati kohalikku ajakirjandust („Põhjarannik“, „Infopress“). Kohtla-Järve linna kodulehel on rubriik „Raamatukoguhoidja soovitab...“, kus KRK laenutusosakonna töötaja Larissa Ladanjuk tutvustas uudiskirjandust ja reklaamis üritusi, kokku 12 korral. Sama osakonna töötaja Tatajana Agafonova kirjutas artiklid „Linnalehte“:

- Toila-Oru pargi lugu
- Maakonna raamatukoguhoidjate retk Poruni ürgorgu
- Vana Narva

Teenuste tutvustamine toimus ka Facebook-i kaudu – otsinguportaali WWW.lugeja.ee kasutamine, infot ja reklaami uudiskirjanduse ja ürituste kohta. Kuna FB on populaarne just nooremate inimeste seas, siis suhtlusvõrgustiku kasutamine raamatukogu tarbeks on end igati õigustanud – info jõuab ka nooremate lugejateni.

Viljandis toimuvale raamatukogupäevade avaüritusele „Kohtume raamatukogus“ koostasime mälumängu küsimused. Sama viktoriin sai üles pandud ka FB-sse, et huvilised saaksid ka vastata. Parimad vastajad said kingituseks raamatud.

4.7 Bibliograafia- ja infotöö

Veebipõhise teenusena oleme pakkunud ja ise kasutanud:

- skanneeritud materjale Eduard Viiraldi kohta saadeti elektrooniliselt Volossova Keskraamatukogusse
- Ise tellisime Rahvusraamatukogust katkendi A.Raukase mälestustest „Minu sugukonnajärglastele Rootsisis ehk reisimärkmeid ühe ränduri elust“ Kohtla-Järve perioodist.
- Pärnu Keskraamatukogu skanneeris ja saatis e-meilile A. Blumbergi noodid ja laulu Kohtla-Järvest kogumikust „Noorte leninlaste laulik“

4.7.1 Andmebaaside loomine

2013. aastal jätkati nii eesti- kui venekeelse koduloandmebaasi loomist URRAM-is. Bibliografeeritakse kohalikke ajalehti.

4.7.2 Infopäringud

Aasta jooksul registreeriti **8250** (eelmisel aastal 7454) päringut. Näiteks:

- Teos, milles kirjutatakse Mäetaguse mõisa talupojast, astus sõjaväkke ja kellest sai kuulus sõjaväelane

- Kus hukati Ludvig Grimm, kes arreteeriti juuni 1941 Harjumaal?
- Kombed, tavad, menukid Nõukogude Eestis kui vanaisa oli 19-aastane (1965)
- Kes oli Christo ja Jeanne Claude?

Kokkuvõte

2013. aasta oli väga tõine. Kõige olulisemaks muutuseks oli täistööaja, töötasu ning raamatukogu lahtioleku taastumine. Eelnevad kolm aastat töötasime vähendatud tööajaga, ja vastavalt sellele ka väiksema palgaga. Seoses pikema lahtioleku ajaga, suurenes ka raamatukogu külastatavus ning mõnes osakonnas ja harukogus laenutuste arv (KRK lasteosakond, Puru ja Oru haruraamatukogud). Kuigi enamus laenutusi on jäänud endiselt negatiivse poole peale, on ka see vahe märgatavalt vähenenud, kui võrrelda eelmise kolme aasta „miinuseid“. Kasvanud on ka lastest lugejate arv. Lasteosakonna näitajate positiivset tõusu soodustas kindlasti laienemine hoone teisele korrusele.

Võrreldes eelmise aastaga, on suurenenud ürituste ja nendes osalejate arv. Kuna teavikute eksemplaarsus on jäänud väikseks, on hakatud veelgi enam kasutama reserveerimisvõimalust ja süsteemisest laenutamist. Tänu tõhusale lugejakoolitusele on paranenud lugejate oskused ise infot leida, kasutada arvutit. Kuid alati aidatakse hea meelega ka neid uusi lugejaid, kes ise mingil põhjusel hakkama ei saa. Raamatukogudes viidi läbi hulgaliselt raamatuüritusi ja korraldati huvitavaid näitusi. Et ennast veel paremini reklaamida, liitus raamatukogu üleelmisel aastal sotsiaalvõrgustikuga Facebook, mis samuti aitab üha rohkem propageerida raamatukogus pakutavaid teenuseid, korraldatavaid üritusi ning uudiskirjandust. 18. novembril hakati tööle uue laenutusprogrammiga U3, mis nõudis teatavat ümberõpet ja harjumist.

Loodame, et 2014.a. arendatakse edasi meie tarkvara, et esineks vähem tõrkeid igapäevases töös. Omalt poolt tegeleme edasi töötajate ja lugejate koolitamisega, et säiliks raamatukoguteenuse kättesaadavus ja kvaliteet.

Koostajad: peaspetsialist Margit Aavere ja direktor Aime Aarmaa

Direktor /Aime Aarmaa/